

انجمن علمی فرش ایران

Iranian carpet scientific association

سخن آغازین

رویکرد علمی بر مدیریت نظام فرش ایران

حتود سیزده درصد مردم شریف ایران، بخشی از معاش خود با تمام آن را از قبل بیش از دو میلیون نفر در مراحل مختلف فراوری فرش دستباف، امرای می نمایند، که در مقایسه با سایر نان آور ها، جایگاه مهم و ارزشمند آن در ابعاد فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی مشخص می گردد و حکایت از آن دارد که مسئولان نظام در برنامه های کلان کشوری باید آنرا مد نظر داشته و در برنامه ریزی توزیع در آمد نیز حد اقل به عنوان مکمل اقتصاد خانوار بر آن حساب باز کنند. از سویی در کشوری که توسعه و عمران روستایی به منظور تقویت بخش کشاورزی و خود انکشی در کالاهای استراتژیک، از راهبردهای نظام آن است، سطحی برخورد کردن با مکمل های اقتصادی خانوارهای روستایی و عشایری ایران که به خاطر بیکاری های فصلی و موارد دیگر، بخش کشاورزی اش تهدید می شود، موضوعی غیر قابل چشم پوشی است (کشورهایی چون پاکستان و هند، صنایع خانگی را به عنوان مکمل اقتصادی و بعضاً پوشش کامل معیشت خانوار در سیاست توسعه روستایی خود مورد توجه اساسی قرار داده اند و با حمایت های گوناگون و مواردی همچون فرش و پارچه بافی دستی را به کمک اقتصاد روستایی گرفته اند.) البته فرش صرفاً بعد اقتصادی ندارد، زیرا ابعاد فرهنگی و هنری آن نیز از اهمیت ویژه ای برخوردار است و گذشته از اینکه نماد هویت فرهنگی دیر پای ماست، اکنون نیز می تواند در عرصه گفتگوی تمدن ها و تبادل فرهنگی حرفه های بسیاری داشته باشد.

هنر فرش شاخصی برای معرفی هویت ایرانی، اسلامی ماست، بدین خاطر به هیچ عنوان نباید از آن غافل گردیم. به ویژه که از محمود کالاهای کار بردی است که ایران در آن مزیت نسبی دارد و در عرصه بازار جهانی همچنان از شهرت و اعتبار بالایی برخوردار است. در هر حال ابعاد فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی فرش هر یک از اهمیت ویژه ای

مه خبرنام

سال اول شماره دوم

برخوردار است که همه حکایت از ضرورت نگاهی فرابخشی و سیستمی به این مقوله دارد.

توجه مسئولان محترم نظام و نمایندگان محترم مجلس به حیات این آیین تمام نمایی هنر و تمدن ایرانی و اسلامی که امروز تهدید می شود و با مشکلات حادتری رو به رو می باشد، نشان از دلسوزی آنان دارد اما راهکارهای ارائه شده توسط دستگاههای درگیر با فرش بویژه در زمینه مشکل تعدد مراکز تصمیم گیری جهت رفع معضلات آن، ضمن تقدیر قابل تامل است.

از نگاه برنامه ای و اقتصادی، آیا فرش در زیر بخشهای صنعت قرار می گیرد یا خدمات؟

- ارزش افزوده آن در چه بخشی محاسبه می گردد؟ در بخش شست یا در بخش خدمات (زیر بخش بازرگانی)؟
در نگاه کلی می توان گفت تعیین این جایگاه ما را به تعیین جایگاه واقعی فرش در نظام مدیریتی کشور راهنمایی می کند.

اما در نهایت به جز این عامل، باید عامل فرهنگی و عامل اجتماعی را نیز مد نظر قرار داد و سپس با توجه به فرابخشی بودن فرش، برای رفع معضل حاد تعدد مراکز مدیریتی آن، جایگاه معقول اندیشید. برای این امر و مراحل بعدی آن قطعاً به عقل جمعی نیاز است و صرفاً نباید با موضوعی که هر سه بخش: دولتی، تعاونی و خصوصی درگیر آن می باشند بررسی ها از نگاه یا بر اساس راهکارهای یک بخش صورت گیرد و در زمانی که توسعه علمی، بهره گیری از توان نظام آموزش و تحقیقات کشور را که در فرش هم وارد شده است ایجاد می نماید، از آن نیز کمک گرفت.

از مقدمه ضروری فوق که بگذریم مهمترین راهکاری که در سال گذشته در سطح ملی و حاکمیتی به تصویب رسید و برای اجرا به دستگاههای ذیربط ابلاغ شد، حذف تعدد مراکز تصمیم گیری و اجرایی فرش و ادغام وظایف آنها در یک واحد سازمانی در حوزه مرکزی وزارت بازرگانی، به عنوان متولی؛ سیاست گذاری، برنامه ریزی، نظارت، حمایت در نظام فرش ایران و نیز حذف تصدی گری دولت از تولید و

بازرگانی فرش و واگذاری شرکت سهامی فرش به بخش غیر دولتی است، اما نکات مهم در این رابطه وجود دارد که بی توجهی به آنها مشکلات زیادی پدید خواهد آورد:

۱- اگر جایگاه واقعی فرش در وزارت بازرگانی است آیا نظمی که بیش از دو میلیون نفر از مردم را مستقیم و مردم را بتجویی زیر پوشش دوازدهم مشکلاتش در یک واحد سازمانی در حوزه مرکزی وزارت بازرگانی، که احیاناً دارای تشکیلاتی به اندازه یک اداره کل یا نهایتاً یک مرکز ممکن است باشد اندازه لازم برای پوشش عاقلانه این نظام است؟
۲- تصدی گری دولت در صنایع کار خانه ای یا تصدی گری آن در فرش به دلیل ساخت تولید خانگی مغفول است مسویه شورایی لاری در این ارتباط به احتمال قوی نظام روابط فئودالی و مسائل مربوط به آن را به فرش بر می گرداند که مشکلات فرهنگی و اجتماعی خاصی خواهد داشت (آیا این امر علاوه بر تاثیرات جامعه شناختی در خرده نظام فرش با اصول انقلاب اسلامی ایران سازگار است؟)

۳- وحدت در سیاستگذاری، تصمیم گیری، نظارت، حمایت و داشتن متولی واحد در فرش شرط لازم است اما شرط کافی نمی باشد از این امر مهمتر سپردن مدیریت نظام فرش به افراد قوی و اسبق و تارای پیشی و نگرش نظام مند و همه جانبه و توان علمی و دیدگاه وسیع و در مجموع حاکم نمونه شایسته سالاری و قوی بر این نهاد واحد است.

۴- نکته مهم دیگر اینکه ساختاری که بیش از ۶۰ سال پیش شالوده ریزی گردیده و با تغییرات جزئی یا سطحی همچنان به کار خود ادامه داده و باعث و پدیده آن آیین سازماندهی کهنه آن می باشد و ناکارآمدی آن یکی از دلایل تغییرات کنونی است اگر بر سازمان فرش تحمل کرده یا به صورت کلی از همان ساختار استفاده شود سازمان پاسخگویی نظام فرش که می خواهد در جهان رقابت شکنی نماید نخواهد بود.

لذا به نظر می رسد که هم باید ساختار و تشکیلات این که بستر حرکت سازمان است و هم کشتگرانی نحوه کزینش و به کار گیری و نقش بسیاری بعنوان بر اساس نگرش علمی

و استفاده از آخرین یافته های مدیریت بنحوی که نسخه
بومی موسوسی و کار شناسی شده آن باشد تغییر نماید و
ریشه گردد.

ضرورت به کار گیری سنجیده و گام به گام دانش
آموزگان آموزش عالی فرش کشور در این مرحله بر
هیئت پوشیده نیست.

دیگر سخن آنکه این نظام باید استراژی و
رشته های مدون و مشخصی را داشته باشند تا ساختار جدید
پوشه بر مبنای برنامه ای کار آمد، اهداف خود را پی گیرد که
در صورت امر لازم است برای فرش جایگاه خاصی در برنامه
چشم توسعه و سایر برنامه های کلان کشوری به عنوان زیر
بخش صنعت (هر چند که در بخش های کشاورزی و

خدمات نیز حرف هائی برای گفتن دارد) دیده شود.
نکته مهم دیگر آنکه بر اساس بررسی های اولیه
ساختار فرش عمده نظارت و برنامه ریزی را بر عهده خواهد
داشت و تولید و فروش و صادرات فرش بیشتر در اختیار
بخش خصوصی قرار می گیرد که این مطلب جای بحث دارد
زیرا بر نوشت فرش با صادرات آن نیز گره می خورد و نقش
حیاتی تر تاووم آن دارد.

در توجه نمائیم که تعبیری در بازار جهانی فرش،
بازار عمده بازار داخلی آن و در نتیجه دو میلیون شاغل آن را
نمایند. اشاعه قرار می دهد اهمیت نقش دولت در این رابطه
محسوس تر می گردد.

۷- موضوع فرش ماشینی و زیر تراز های دیگر ماشینی
که با عنوان کالای جایگزین بازار داخلی فرش دستبافت را
مورد پدید جدی قرار داده و در پی آن مشکلات دیگری
برای نظام فرش کشور نیز بوجود آورده است نیز لازم است
وضاحت و جایگاه مشخصی به لحاظ مدیریت و محل تصمیم
گیری داشته باشد.

نکته آخر اینکه توسعه نظام فرش، بدون توسعه
علم دانش فرش و به روز نمودن اطلاعات و داده ها و
گسترش صحیح نظام آموزش و تحقیقات آن امکانپذیر
نیست و ارتباط تنگاتنگ با نهادهای آموزش عالی و نهادهای
علمی مردمی در شرایط امروزی ضروری است.

علیهذا با توجه به نکات فوق این انجمن آمادگی دارد تا
در این مهم با حضور اعضا گروه های تخصصی خود
همکاری لازم را با نهادهای ذیربط بنماید.

پدینوسیه از کلیه اعضا انجمن و
اساتید و دانش پژوهان علاقه مند برای
همکاری در زمینه تهیه کتب و همچنین
پروژه های تحقیقاتی علمی و کاربردی
دعوت می گردد با انجمن علمی فرش ایران
تماس حاصل نمایند.

تاریخ نگار انجمن علمی فرش

(قسمت دوم)

اولین مجمع عمومی انجمن که با حضور
نماینده وزارت علوم و با همکاری خانم دادگر
رئیس موزه فرش ایران در تاریخ ۸/۸/۸۱ در آن
موزه تشکیل گردید با حضور بیش از چهل نفر از
اعضا پیوسته رسمیت یافت و آنگاه رای گیری
مختفی جهت انتخاب اعضا هیئت مدیره و
بازرسان به عمل آمد که بر این اساس هیئت مدیره
و بازرسین انتخاب شدند همچنین اساننامه
پیشنهادی هیئت موسس مطرح به تصویب مجمع
رسید، آنگاه حق عضویت حقیقی و حقوقی سالانه
بدین شرح مصوب گردید:

حق عضویت پیوسته: ۱۲۰۰۰۰ ریال، حق
عضویت وابسته: ۶۰۰۰۰ ریال، حق عضویت
دانشجویی: ۲۰۰۰۰ ریال حق عضویت حقوقی
(موسسات): ۱۲۰۰۰۰۰ ریال + مقدار مورد توافق
موسسه و انجمن

تغییر برنامه نمایشگاه جانبی

همایش ملی تحقیقات

فرش دستباف:

دبیر خانه همایش ملی تحقیقات ملی فرش به
دلیل در نظر نگرفتن بودجه برای نمایشگاه جانبی
سمینار، این نمایشگاه که قرار بود بر اساس برنامه
مصوب توسط کمیته روابط عمومی و پذیرش
انجمن علمی برگزار شود تغییر یافته و برگزار نشد

برخی موفقیت های انجمن

■ اخذ موافقت سازمان سمت جهت تدوین
کتاب درسی دانشگاهی
■ ملاقات هیئت مدیره انجمن با نمایندگان
مجلس آقای مهندس نباش، دکتر جبار زاده
مهندس خباز و آقای دکتر توفیقی و طرح

ضرورت توجه علمی به مدیریت فرش کشور و
اعلام آمادگی انجمن برای همکاری در این زمینه
و ارسال نامه به آنها

■ ارسال نامه به وزیر بازرگانی و درخواست
ملاقات و اعلام همکاری در زمینه برنامه ریزی و
سازماندهی و ساختار دهی علمی مدیریت فرش
کشور

■ ارسال نامه به فرهنگستان هنر و ملاقات
هیئت مدیره با معاون پژوهشی فرهنگستان هنر و
جلب موافقت ایشان برای همکاری با انجمن و
تیزاعلام آمادگی انجمن برای برنامه ریزی علمی
برای مدیریت فرش کشور

■ برگزاری غرفه توسط انجمن در
دوازدهمین نمایشگاه بین المللی بازدید معاون اول
رئیس جمهور، عارف و وزیر بازرگانی از غرفه
و ارائه گزارش رئیس هیئت مدیره انجمن و
درخواست مساعدت های معنوی و مادی جهت
گسترش فعالیت انجمن و... تشکیل چند نشست
تخصصی از جمله بررسی راه کار های اشتغال فارغ

التحصیلان فرش کشور با حضور نمایندگان
نهادهای مختلف و هیئت مدیره انجمن بررسی
وضعیت نشریات فرش کشور با حضور جمعی از
متخصصین و دانش پژوهان از جمله دکتر طاهر
صباحی دکتر بصرام و آقای علیرضا قادری و...

همچنین نشست های متعدد دانشجویان رشته
فرش در زمینه بررسی عملکرد و ارائه دروس رشته
فرش و تبادل نظر در مورد چگونگی ارائه مطلوب
آن در دانشگاه های فرش و همکاری متقابل
دانشجویان رشته فرش با یکدیگر و همین طور
بازدید مسولان، علاقه مندان و اعضای انجمن از
غرفه انجمن علمی فرش را می توان از نکات
مثبت غرفه انجمن در این نمایشگاه بر شمرد.

■ برگزاری غرفه توسط انجمن در نمایشگاه
مشترک انجمن های علمی کشور در هفته دفاع
مقدس در وزارت علوم تحقیقات و فن آوری که
جلب توجه بسیاری کرد، در این غرفه آثاری از
اساتید و اعضای انجمن به نمایش گذاشته شد

اولین سمینار بررسی زمینه های اشتغال دانش آموختگان رشته فرش در کشور

فرش را بهیچدی نمی‌تواند نقش مهمی داشته باشد که حضور فارغ التحصیلان فرش در بخش های مختلف فرش می‌تواند در این زمینه نیز نتواند اساسی داشته باشد.

محور دیگری که در این رابطه به بحث گذاشته شد متناسب سازی سطح دانش نظری و علمی دانش آموختگان با نیاز بخش تولید و خدمات فرش در کشور است و محور آخر متناسب سازی عرضه و تقاضای نیروی انسانی دانش آموخته در سطح جامعه و نظام فرش ایران است.

همچنین انجمن علمی فرش ایران که از تیرماه دوم سال گذشته فعالیت رسمی خود را آغاز کرده به پشتوانه اساتید، صاحبانظران، هنر مندان، فرهیختگان فرش کشور در آن توانسته است مجوز نخستین فصلنامه علمی تحقیقاتی فرش کشور را اخذ نماید که بدینوسیله از کلیه اندیشمندان و محققین برای ارسال مقالات علمی و همکاری با انجمن دعوت به عمل می‌آورد لازم به توضیح است که در حال حاضر ۷ دانشگاه و موسسه آموزش عالی در مقطع کارشناسی با پنج گرایش و ۲۰ موسسه آموزشی علمی و کار بردی و غیره در سطح کارشناسی دانشجو رشته فرش دارند که فارغ التحصیلان مقطع کارشناسی نزدیک به ۲۵۰ نفر و مقطع کار دانی حدود ۲۰۰۰ نفر می‌باشد.

انجمن علمی فرش ایران در راستای توسعه نگرش علمی در نظام فرش ایران با مشارکت و مساعدت جهاد دانشگاهی استان بزد، نخستین سمینار بررسی زمینه های اشتغال دانش آموختگان رشته فرش را در تاریخ دوشنبه ۸۲/۶/۱۰ همزمان با همایش ملی فرش دستبافت ایران، در اردکان برگزار کرد در این سمینار که با حضور مسئولان و دست اندر کاران، صاحبانظران، سازمانها و نهاد های ذیربط و اساتید و دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته های فرش بر پا شد. ابتدا به:

بررسی و تبیین توانمندی های دانش آموختگان مقاطع کاردانی و کارشناسی این رشته پرداخته شد آنگاه ضرورت بکارگیری و بهره گیری از آن ها در بخش های دولتی و غیر دولتی نظام فرش کشور به منظور ایجاد تحول و نوآوری و تزریق خون تازه به پیکره ساختارهای سنتی موجود و در نتیجه افزایش کارآمدی آنها، مورد توجه قرار گرفت و در نهایت راه کار های اشتغال دانش آموختگان فرش در سطوح و جنبه های مختلف به بحث و تبادل نظر گذاشته شد.

از آنجا که فرش به عنوان نخستین کالای صادراتی غیر نفتی و ارزآور ترین محصول هنری و پر جاذبه ترین هنر صناعی کشور نقش مهمی در اشتغال کشور نیز دارد و نزدیک به سه میلیون نفر در وجوه مختلف آن به صورت تمام وقت و یاپاره وقت فعالیت می نمایند لذا افزایش توانمندی های این گروه و راهیابی نگرش علمی و ارتقاء سطح دانش هنرمندان، تولید کنندگان و افراد شاغل در فرش می تواند در حفظ و توسعه کیشی این هنر کهن و در نتیجه پیشگیری از خطرانی که اقتصاد

فراخوان مقالات علمی پژوهشی

اینک که با عنایت قادر متعال و یا موافقت کمیسیون بررسی علمی کشور در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مجوز انتشار اولین فصلنامه دارای درجه اعتبار علمی برای انجمن علمی فرش ایران صادر گردیده است، بدینوسیله از عموم محققان، استادان، صاحبانظران، هنر مندان و دانش پژوهان علاقه مند به مسائل فرش دعوت می گردد که با ارائه مقالات علمی خود، حرکت نوین توسعه نگرش علمی در این هنر کهن که آئینه تمام نمای فرهنگ و تمدن ایران است را یاری نمایند.

ضمناً از مقالاتی که ویژگی های زیر را دارا باشند برای چاپ در فصلنامه استفاده می گردد:

۱- در ارتباط با موضوعات و مسائل فرش بوده و ترجیحاً در یکی از محور های: طرح و نقش، رنگرزی، بافت و ابزار، مواد اولیه، آسیب شناسی و مرمت و نگهداری، تاریخ و فرهنگ، جغرافیا، اقتصاد و مدیریت، جامعه شناسی و مردم شناسی باشد.

۲- تاکنون به هیچ صورت چاپ یا منتشر نشده باشد.

۳- با توجه به اصول پژوهش علمی و به یکی از روشهای: میدانی، کتابخانه ای، و یا تجربی تهیه گردیده باشد.

۴- دارای ساختار و قالب: چکیده، مقدمه، متن، نتیجه، پی نوشت ها و منابع لازم باشد.

مقالات واصله به آدرس فصلنامه، پس از بررسی و طی روند خود در هیئت تحریریه و تصویب آن به نام نویسنده و یا نویسندگان آن به چاپ خواهد رسید.

آدرس فصلنامه: تهران - خیابان جمالزاده شمالی، کوچه معینی، پلاک ۱۰ طبقه اول انجمن علمی فرش ایران - فصلنامه

دکتر گیانه دکتر حبیب الله آیت الهی

عضو هیئت موسس انجمن:

انقلاب فرهنگی از آغاز تا سال ۱۳۶۲ خ. ه
- مسئول کمیته ی ترجمه و تالیف هنر ستاد
انقلاب فرهنگی از آغاز تا سال ۱۳۶۴ خ. ه
- عضو هیات تحریریه ی مجله ی درس هنر

دانشکده هنر دانشگاه تربیت مدرس
عضویت در مجامع علمی و هنری:

- عضو سازمان بین المللی بازار باایی
Marketing International Organisation

- عضو انجمن هنر های تجسمی یونسکو
- عضو کمیته مرکزی انجمن آلبم

ایران (P.E.N) از سال ۱۳۳۹ تا ۱۳۵۹ خ. ه
- عضو موسس انجمن هنر های تجسمی

ایران
- عضو کمیته پژوهش، ترجمه و نشر شورای

عالی انقلاب فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
- مسئول کمیته برنامه ریزی هنر شورای

انقلاب فرهنگی تا سال ۱۳۶۲ خ. ه
- عضو شورای هنری مؤسسه حفظ و نشر آثار

امام خمینی رحمت الله علیه
- عضو هیئته فرهنگیستان هنر جمهوری

اسلامی ایران
- عضو موسس و کار شناس موزه صنایع

دستی معاصر ایران
- عضو کمیته برنامه ریزی هنر های تجسمی

فرهنگستان هنر
- کار شناس ارزشیابی آثار هنری غربی موزه

ی هنر های معاصر تهران
- کار شناس نگاره های کتابهای خطی کهن

ایران
- عضو انجمن بین المللی داوران آثار

نمایشگاهی
از دکتر آیت الهی کتابها و مقالات متعددی

چاپ شده است که در این مقال فرصت ارائه آنها
نمی باشد.

دانشگاه پاریس 17 و استاد: پروفیسور دهی ۲۲۳۱
Denayes خ. ه

- دکترا در هنر های تجسمی (علمی و عملی
) از دانشگاه پاریس 1 سوربون استاد: ژان لود

Jean Laude (مرحوم) و ۱۳۵۳ خ. ه
D.E.A. - دیپلم تحصیلات تکمیلی: سال

اول دکترا) در شهر سازی از دانشگاه پاریس XII
کرتی: Creteil پروفیسور شاتین Chaline

۵۵۳۱ خ. ه
نخارپ تعلی:

- استادیار دانشکده ی هنر های زیبای
دانشگاه تهران، گروه هنر های تجسمی از

اردیبهشت ۱۳۳۹ خ. ه
- موسس و سرپرست گروه دکوراسیون و

معماری داخلی در مدرسه عالی ساختمان تهران از
۱۳۵۱ تا ۱۳۵۳ خ. ه

- دانشیار دانشگاه تهران از سال ۱۳۵۸ خ. ه و
استعفا از دانشگاه تهران در سال ۱۳۶۶ خ. ه

- مدرس دانشگاه تربیت مدرس از سال
۱۳۶۷ خ. ه

- عضو هیات علمی دانشگاه شاهد از آغاز تا
کنون (قراردادی)

- رئیس در دانشگاه های هنری: مجتمع
دانشگاهی (دانشگاه هنر) - بزد - زاهدان -

پردیس - اصفهان - لژها - دانشکده ی صنایع
سیم - جهاد دانشگاهی - مدرسه عالی ساختمان

و دانشکده نیروی هائی (پیش از انقلاب) و غیره
- ریاست دانشکده ی هنر های زیبای دانشگاه

تهران و خرداد ۱۳۵۹ تا اردیبهشت ۱۳۶۱ و استعفا
- سرپرست گروه طرح اذقاص دانشکده ها و

موسسات آموزشی عالی هنری با حکم و ابلاغ
شورای انقلاب اسلامی ایران سال ۱۳۵۹ خ. ه

- مسئول کمیته ی برنامه ریزی هنر ستاد

نام و نام خانوادگی: حبیب الله آیت الهی
فرزند: مرحوم آیت الله حاج شیخ محمد جواد

اللهی شیرازی دارایی اصل
تاریخ و محل تولد: شیراز ۱۳۱۶/۱۲/۱۳۱۴

خورشیدی هجری
تحصیلات

تحصیلات ابتدائی و متوسطه: شیراز،
تحصیلات عالی: دانش آموختگی (لیسانس)

نقاشی از دانشکده هنر های زیبای دانشگاه تهران
، ۱۳۳۹ خورشیدی هجری، دانشوری (فوق

لیسانس) نقاشی از مدرسه عالی هنر های زیبای
پاریس Beaux - Arts کارگاه پروفیسور

و Leugeult ۲۴۳۱ خ. ه
- تخصص در نقاشی دیواری روی ساروج

آهکی (فرسک) از مدرسه عالی هنر های زیبای
پاریس (بوزار) کارگاه پروفیسور اوژم Eujum،

۱۳۳۹ خ. ه
- تخصص در نقاشی دیواری معاصر (مدرن)

مدرسه عالی هنر های تزئینی پاریس Ensad
گاه استاد سلورو Saboureaud و

پاریس ۸۳۳۱ Cavallesse خ. ه
- تخصص در پیکره سازی تزئینی از مدرسه

هنر های تزئینی (استاد) و کارگاه پروفیسور
اوریکاوست Auricauste، ۲۲۳۱ خ. ه

- تخصص در معماری داخلی از مدرسه عالی
هنر های تزئینی (استاد) کارگاه استادان: پار

Pe و ماستوراکیس Mostorakisse ۲۲۳۱
- دانشوری (فوق لیسانس) تخصصی در

زیبایی شناسی و دانش هنر از دانشگاه پاریس 1
سوربون - استاد برنارد تسریر B ۴۵۳۱

Tesseyde خ. ه
- دکترا در تاریخ تحلیلی و تطبیقی هنر از